

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 131/13
Luksemburg, 17 października 2013 r.

Wyrok w sprawie C-101/12
Herbert Schaible / Land Baden-Württemberg

Obowiązek elektronicznego indywidualnego znakowania owiec i kóz jest ważny

Przyjmując ten środek służący lepszemu zapobieganiu chorobom zwierząt, prawodawca nie naruszył ani wolności prowadzenia działalności gospodarczej hodowców, ani zasady równego traktowania

Do czasu wystąpienia epidemii pryszczycy w 2001 r., hodowcy owiec i kóz mieli jedynie obowiązek znakowania owiec i kóz za pomocą kolczyków lub tatuażu umożliwiających przyporządkowanie tych zwierząt do gospodarstwa, z którego pochodzą. Ponadto każdy hodowca zwierząt był zobowiązany do prowadzenia rejestru zawierającego łączną liczbę owiec i kóz znajdujących się każdego roku w jego gospodarstwie¹. Tymczasem, podczas tej epidemii, ze względu na owce, których identyfikacja była niemożliwa i braku możliwości prześledzenia pochodzenia, trzeba było przeprowadzić systematyczny ubój kilku milionów zwierząt, żeby odkryć następnie, że spora liczba spośród nich nie była zainfekowana. Co więcej, konieczne było odwołanie się do różnych ograniczeń w ramach Unii oraz do zakazu na skalę światową wszelkiego eksportu bydła, mięsa i produktów zwierzęcych ze Zjednoczonego Królestwa.

W celu lepszego zapobiegania takim epidemiom oraz stworzenia lepszego funkcjonującego handlu między państwami członkowskimi na rynku owiec i kóz, prawodawca Unii wprowadził nowy system², zgodnie z którym każde zwierzę musi być indywidualnie oznakowane za pomocą dwóch środków identyfikacyjnych, czyli tradycyjnego kolczyka w uchu oraz urządzenia elektronicznego. Ten ostatni identyfikator może przyjąć formę elektronicznego kolczyka, kapsułki ceramicznej (bolus), wszczepianego elektronicznego przekaźnika lub znaku elektronicznego na pęcinie. Dane każdego zwierzęcia muszą być również zapisane w rejestrze gospodarstwa. Ponadto, gdy zwierzęta opuszczają gospodarstwo, zmiana miejsca ich pobytu rejestrowana jest w dokumencie towarzyszącym zwierzęciu. Co więcej, od każdego państwa członkowskiego jest wymagane założenie centralnego rejestru lub komputerowej bazy danych zawierających wszystkie gospodarstwa znajdujące się na jego terytorium oraz przeprowadzanie, w regularnych odstępach czasu, inwentaryzacji zwierząt trzymanyh w tych gospodarstwach.

Herbert Schaible, niemiecki hodowca owiec posiadający stado 450 owiec, wystąpił do Verwaltungsgericht Stuttgart (sąd administracyjny w Stuttgarcie, Niemcy) ze skargą, w której zażądał stwierdzenia, że nie podlega on obowiązkowi indywidualnego znakowania swoich zwierząt, elektronicznego indywidualnego znakowania zwierząt i prowadzenia rejestru dla gospodarstwa. To właśnie w tym kontekście sąd administracyjny zwrócił się Trybunału o dokonanie oceny ważności tych obowiązków i czy stanowią one naruszenie wolności prowadzenia działalności gospodarczej i zasady równego traktowania.

W ogłoszonym dzisiaj wyroku Trybunał stwierdził, że obowiązki hodowców owiec i kóz w zakresie indywidualnego elektronicznego znakowania zwierząt oraz prowadzenia

¹ Dyrektywa Rady 92/102/EWG z dnia 27 listopada 1992 r. w sprawie identyfikacji [znakowania] i rejestracji zwierząt (Dz.U. L 355, s. 32).

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 21/2004 z dnia 17 grudnia 2003 r. ustanawiające system identyfikacji [znakowania] i rejestrowania owiec i kóz oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 i dyrektywy 92/102/EWG i 64/432/EWG (Dz.U. L 5, s. 8) w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 933/2008 z dnia 23 września 2008 r. (Dz.U. L 256, s. 5).

aktualnego rejestru gospodarstwa nie stanowią ani naruszenia wolności prowadzenia działalności gospodarczej, ani zasady równego traktowania.

O ile obowiązki te mogą ograniczyć wykonywanie **wolności prowadzenia działalności gospodarczej**, o tyle są jednak uzasadnione słusznymi celami interesu ogólnego, czyli ochroną sanitarną, walką przeciwko chorobom zwierząt, czy dobrostanem zwierząt, jak również dopełnieniem rynku wewnętrznego w tym sektorze zwierząt.

Ułatwiając bowiem możliwość przesłедzenia pochodzenia każdego zwierzęcia i pozwalając, w przypadku choroby zwierzęcej, właściwym organom na powzięcie środków koniecznych w celu uniknięcia rozprzestrzenienia się chorób zakaźnych wśród owiec i kóz, obowiązki te są odpowiednie i konieczne dla realizacji tych celów.

Co więcej, obowiązki te nie mają nieproporcjonalnego charakteru. Odnośnie do **obciążeń finansowych** wynikających stąd dla hodowców, Trybunał podniósł kilka argumentów, które należy uwzględnić, w szczególności (i) że obciążenia te mogą być niższe niż koszty środków o charakterze nieselektywnym, takich jak zakaz eksportu lub prewencyjny ubój trzody w razie pojawienia się choroby, (ii) że nowy system przewiduje liczne wyjątki, (iii) że obowiązek elektronicznego indywidualnego znakowania został wprowadzony wyłącznie w sposób progresywny oraz (iv) że istnieje możliwość otrzymania przez hodowców wsparcia finansowego przeznaczonego na częściowe zrekompensowanie dodatkowych kosztów związanych z wprowadzeniem systemu. Odnośnie do **dobrostanu zwierząt**, Trybunał zauważył, że okoliczność, iż na zwierzętach powinny być umieszczane dwa środki identyfikujące zamiast jednego oraz okoliczność, zgodnie z którą nowe środki identyfikacji statystycznie powodują więcej przypadków zranienia i komplikacji niż urządzenia tradycyjne, nie są w stanie wykazać, że ocena dokonana przez prawodawcę Unii była błędna z powodu nieprzestrzegania dobrostanu zwierząt, jeśli chodzi o korzyści wprowadzenia obowiązku elektronicznego oznaczania. Stwierdził on ponadto, że ułatwiając walkę z chorobami zwierzęcymi oraz pozwalając w ten sposób na uniknięcie rozprzestrzeniania się zakażonych zwierząt, nowy system przyczynia się w sposób pozytywny do ochrony dobrostanu zwierząt.

Nowy system przestrzega również zasady **równego traktowania**.

W ten sposób **odstępstwo**, które upoważnia **państwa członkowskie posiadające ograniczoną liczbę pogłowia owiec i kóz**³ na fakultatywne stosowanie systemu elektronicznego indywidualnego znakowania nie dyskryminuje hodowców z państwa członkowskiego, gdzie to znakowanie jest obowiązkowe. W tym względzie Trybunał stwierdził w szczególności, że progi przewidziane przez sporne odstępstwo są racjonalne i proporcjonalne z punktu widzenia celów realizowanych przez nowy system i że odstępstwo to stosuje się wyłącznie w odniesieniu do zwierząt, które nie są przeznaczone do wewnątrzspółnotowej wymiany.

Wreszcie, system ten nie dyskryminuje też hodowców owiec i kóz w porównaniu z hodowcami **bydła i trzody chlewnej**, którzy nie podlegają tym samym obowiązkom. Wbrew bowiem określonym podobieństwom między tymi różnymi gatunkami ssaków, istnieją różnice uzasadniające przepisy właściwe dla każdego gatunku zwierząt. Mając na uwadze kontekst historyczny kryzysu pryszczycy w 2001 r., prawodawca Unii mógł słusznie wprowadzić przepisy szczególne przewidujące oznakowanie elektroniczne gatunków szczególnie dotkniętych przez ten kryzys. Niemniej jednak, Trybunał stwierdził, że o ile prawodawca mógł słusznie oprzeć się na podejściu progresywnym w celu wprowadzenia systemu oznakowania elektronicznego, o tyle jest on zobowiązany, mając na względzie w szczególności cele kwestionowanych przepisów, do uznania konieczności dokonania przeglądu wprowadzonych środków, w szczególności odnośnie do fakultatywnego albo obowiązkowego charakteru oznakowania elektronicznego.

³ Maksymalnie w sumie 600 000 sztuk zwierząt w przypadku owiec i kóz oraz 160 000 sztuk w przypadku samych kóz.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793